

столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К.: НУХТ, 2014. – Ч. 4. – С. 212–214.

3. Лаврухіна О. І. Інтернет-залежність як проблема сучасності / О. І. Лаврухіна [Електронний ресурс] // Лаврухіна О. І. Інтернет-залежність як проблема сучасності. – Режим доступу: www.rusnauka.com/10_DN_2012.

УДК 12326965(043.2)

Сібрук А.В., Дига А.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ТЕРМІНОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ФАХУ

Мова – невід’ємна частина нашого життя, тому вона безпосередньо пов’язана із найрізноманітнішими сферами людської діяльності.

Новий етап розвитку наукової мови пов’язаний із проголошенням України незалежною та закріплення за українською мовою статусу державної. Завдяки цьому Україна, як суверенна держава, отримала змогу підтвердити свою самостійність та встановити стійкі політичні, економічні та культурні зв’язки з різними країнами світу. Саме завдяки цим подіям в українській мові відбувся так званий «термінологічний вибух», який характеризується появою значної кількості нових термінологічних одиниць та іншомовних запозичень, особливо так званих англізмів.

Згідно з показниками наукових досліджень терміносполучення становлять більшу частину в економічній номінації, їх частка сягає 78%. Їх поділяють на двокомпонентні («відмивання» грошей, сальдовий баланс), трикомпонентні (гарантовані цінні папери, мінімізація фінансових ризиків), чотирикомпонентні (преміальна система заробітної плати) та інші багатоконпонентні терміни. Однослівні ж терміни ні в якому разі не втрачають своєї значущості, адже здатні виражати важливий зміст номінацій соціально-економічної діяльності (депозит, спонсор, ціна, інфляція) [3, с. 33-35]. Очевидно, що найбільша кількість іншомовних запозичень спостерігається у тих галузях, де відбувається тісна взаємодія мов та культур. Такою сферою насамперед є економіка.

В термінології економічного спрямування із зрозумілих причин виникає багато слів іншомовного походження: бартер, дивіденд, єврочек, маркетинг та ін. Часто зустрічаються і жаргонізми, які свідчать про специфічність ринкової економіки такі як: валютний коктейль (міжнародна валютна одиниця, що базується на національних валютах декількох країн), гарячі гроші (здатність потоку грошей швидко переміщатися на ринки і виходити з них), голод доларовий або грошовий (нестача готівки в країні), дешеві гроші (здешевлення, підвищення доступності кредитів), нові гроші, ринок лінивий (ринок, на якому практично немає торгівлі) та ін.

Загалом англомовні терміни, запозичені для вдосконалення професійної комунікації в економічному просторі можна поділити на декілька типів:

- запозичення давніх часів, які за довготривалий термін їхнього використання втратили свій зарубіжний характер та стали загальноживаними, наприклад такі слова як: аванс, акціонер, акція, банк, біржа, валюта, вексель;

- іношомовні слова, які не стали загальнозживаними, тобто так звані «варваризми», наприклад такі слова як: мадам, шериф, консьерж, імпічмент, уїк-енд, основною функцією яких є передача місцевого колориту в іншій країні та її традицій;

- англізми, які часто використовуються у повсякденному мовленні, наприклад: інтерв'юер, лот, онлайн, коледж, тендер, бюджет, лідер;

- слова, які засвоєні більшістю мов світу, наприклад «management» англійською звучатиме як «dasManagement» німецькою та «менеджмент» російською та українською.

У сучасній економічній терміносистемі виділяють ряди слів, які без перешкод входять у мову завдяки їхнім спільним рисам тематичного забарвлення чи повторюванню морфеми. Наприклад, такі слова як: кліринг, маркетинг, контролінг, інжиніринг пов'язані між собою спільним компонентом *-ing(-ing)*, а такі слова як: менеджер, ріелтер, брокер пов'язані родом діяльності та спільним елементом *-er*.

Існує думка, що запозичені слова англословного походження здатні відокремити наукову думку від ненаукової, адже за своєю природою семантика слов'янських слів значно ширша та розмитіша. Наприклад, слово «delivery» вміщує у собі наступний описовий зворот – «письмове розпорядження про видачу товару», а слово «barter» є коротшим еквівалентом українського словосполучення «товарообмін».

Існує також інша думка, що на відміну від попередніх століть останнє десятиріччя характеризується стрімкою актуалізацією запозичення слів іношомовного походження та надмірного і недоречного їх використання. Більшість фахівців, знаходячи нові терміни у іноземній літературі, зовсім не обтяжує себе пошуками рівних за значенням слів у рідній мові. Тому в українській мові дедалі частіше трапляються недостатньо зрозумілі слова такі як: евіденція (очевидність) чи парципація (участь), інтерація (взаємодія) чи локуція (акт «говоріння»), девелопмент (покрощення, створення) чи інжиніринг (розробка). Запозичення іношомовної термінології завжди буде супроводжувати економічну сферу діяльності людини, адже економіка – це розвиток, зв'язок і, насамперед, спілкування. Задля зміцнення своєї позиції економічний простір завжди має відповідати найсучаснішим тенденціям, у тому числі і у питаннях мовного збагачення.

Як зазначав П. Селігей, для повноцінного розвитку термінології важливо дотримуватися рівноваги [2]. Якщо говорити про українську мову, то в ній неодмінно мають побутувати на рівноправних засадах як запозичені терміни (західноєвропейські чи греко-латинські), так і питомі (слов'янські). Саме рівновага допоможе нашій мові зберегти не тільки свою унікальність та самотутність, але, водночас, і тенденції осучаснення та розвитку.

Список літератури

1. Завадський Й. С. Економічний словник / Й. С. Завадський, Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич. – Київ: Кондор, 2006.
2. Селігей П. Вісник / П. Селігей. // Національна академія наук. – 2007. – №9.
3. Становлення і розвиток української економічної термінології, Практикум з української мови для студентів I курсу всіх форм навчання всіх спеціальностей. // ОНЕУ. – 2012. – №2. – С. 62.